

Tăng cường công tác quản lý nhà nước về thương mại trên địa bàn huyện Yên Thủy, tỉnh Hòa Bình

BÙI ĐẠI HẢI*
TRẦN HỮU DÀO**

Trong giai đoạn 2018-2020, công tác quản lý nhà nước về thương mại trên địa bàn huyện Yên Thủy, tỉnh Hòa Bình bảo đảm được sự ổn định kinh tế vĩ mô, kiểm soát thị trường, đồng thời phát huy vai trò của thương mại đối với sự phát triển kinh tế - xã hội của Huyện. Tuy nhiên, công tác này vẫn còn một số hạn chế, như: hệ thống văn bản, chính sách quản lý vẫn chưa theo kịp với phát triển thương mại, hoạt động xúc tiến thương mại hiệu quả chưa cao... Để khắc phục những hạn chế này, thời gian tới, huyện Yên Thủy cần thực hiện nhiều giải pháp đồng bộ.

THỰC TRẠNG CÔNG TÁC QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ THƯƠNG MẠI

Kết quả đạt được

Về xây dựng và ban hành văn bản

Bảng 1 cho thấy, công tác xây dựng và ban hành các văn bản về thương mại của Huyện thời gian qua đều tăng lên qua các năm và có tỷ lệ tăng bình quân cao hơn 100%. Các văn bản chủ yếu tập trung vào các quyết định và văn bản hướng dẫn công tác chuyên môn. Công tác xây dựng và ban hành văn bản quy phạm pháp luật về thương mại trên địa bàn đã có đổi mới, ngày càng phù hợp với thực tế; từng bước chú trọng nghiên cứu, tham mưu, đề xuất các chính sách nhằm thúc đẩy mở rộng thị trường, phát triển hoạt động thương mại phù hợp với điều kiện kinh tế của Huyện. Từ đó, đã tạo ra những thay đổi căn bản cho môi trường kinh doanh là động lực cho sự phát triển thương mại thời gian qua.

Về công tác xây dựng chiến lược, quy hoạch, kế hoạch

Phòng Kinh tế - Hạ tầng Huyện là đơn vị tham mưu về công tác quy hoạch, kế hoạch phát triển thương mại trên địa bàn; tổ chức thực hiện các quy hoạch của Tỉnh. Thực tiễn cho thấy, công tác quy hoạch,

kế hoạch đều được Huyện triển khai đầy đủ (Bảng 2) và được rà soát điều chỉnh phù hợp với giai đoạn 2015-2020 tầm nhìn đến năm 2030. Điều này thể hiện rõ sự đổi mới về quan điểm và tư duy xây dựng chiến lược, quy hoạch, đã nâng tầm thể chế, cũng như tính khả thi của các chiến lược và quy hoạch phát triển thương mại trên địa bàn.

Về công tác tổ chức đăng ký kinh doanh thương mại

Công tác tổ chức đăng ký kinh doanh thương mại trên địa bàn Huyện đã có những bước tiến đáng kể. Trong những năm gần đây, Huyện đã tăng cường thực hiện công

BẢNG 1: KẾT QUẢ XÂY DỰNG VÀ BAN HÀNH CÁC VĂN BẢN VỀ THƯƠNG MẠI
Đơn vị: Số văn bản

Loại văn bản	2018	2019	2020	Tỷ lệ tăng (%)
Nghi quyết	1	1	1	100
Quyết định	5	9	15	173,4
Quy hoạch, kế hoạch	3	4	6	141,2
Quy chế	2	3	5	158,3
Phương án/Đề án	3	4	5	128,9
Thông báo	2	5	7	187
Các văn bản hướng dẫn công tác chuyên môn	25	31	40	126,5

BẢNG 2: KẾT QUẢ XÂY DỰNG QUY HOẠCH, KẾ HOẠCH VÀ ĐỀ ÁN

Đơn vị: Số đề án

Chỉ tiêu	2018	2019	2020	Tốc độ tăng (%)
Quy hoạch chợ/trung tâm thương mại	1	1	1	100
Quy hoạch mạng lưới phân phối	1	1	1	100
Kế hoạch phát triển thương mại hàng năm	1	1	1	100
Kế hoạch thanh tra, kiểm tra	3	4	5	128,9

* Phòng Kinh tế và Hạ tầng huyện Yên Thủy, tỉnh Hòa Bình

** PGS, TS., Trường Đại học Thành Đô

BẢNG 3: KẾT QUẢ THỰC HIỆN DỊCH VỤ CÔNG VỀ THƯƠNG MẠI

Đơn vị: Số lượng

Nội dung	2018	2019	2020	Tốc độ tăng (%)
Cấp giấy phép quản lý	25	46	22	94
Gia hạn giấy phép	0	0	2	-
Thu hồi giấy phép	0	0	0	-
Điều chỉnh/sửa đổi	0	0	0	-
Cấp phép kinh doanh	297	312	340	107

BẢNG 4: KẾT QUẢ CÔNG TÁC XÚC TIẾN THƯƠNG MẠI

Loại hình	Đơn vị	2018	2019	2020	Tốc độ tăng (%)
Tổ chức hội chợ	Lần	3	2	3	100.3
Tổ chức tham quan/khảo sát	Đợt	1	1	1	100
Giới thiệu sản phẩm OCOP	Lần	3	2	3	100
Tổ chức hội thảo	Lần	1	1	1	100
Xây dựng website	Cái	1	1	1	100
Xây dựng nhãn hiệu sản phẩm	Cái	1	2	3	173.2
Sản phẩm được công nhận OCOP hàng năm	Sản phẩm	0	1	4	-

BẢNG 5: KẾT QUẢ THANH TRA, KIỂM TRA, GIÁM SÁT THƯƠNG MẠI

Đơn vị: Số lượt

Chỉ tiêu	2018	2019	2020	Tốc độ tăng (%)
Vi phạm về giấy phép kinh doanh	0	0	0	-
Không đăng ký kinh doanh	0	0	0	-
Vi phạm về chất lượng hàng hóa	67	49	60	94.4
Không niêm yết giá	32	25	22	82.8

cuộc cải cách hành chính nhằm thuận lợi hóa cho hoạt động thương mại trên địa bàn, việc tác nghiệp của bộ phận một cửa ngày càng có tính chuyên nghiệp. Theo đó, hoạt động cấp phép kinh doanh ngày càng nhanh gọn, thuận tiện. Điều này thể hiện rất rõ là số lượng cấp phép kinh doanh cho người dân ngày càng tăng (Bảng 3).

Về hoạt động xúc tiến thương mại

Hoạt động xúc tiến thương mại ngày càng có tính chuyên nghiệp hơn. Công tác xúc tiến thương mại phát triển cả về số lượng và đa dạng về hình thức tổ chức nhằm hỗ trợ cho sự phát triển các hoạt động sản xuất, kinh doanh của thương nhân. Nổi bật nhất là hoạt động xây dựng thương hiệu sản phẩm trên địa bàn Huyện (Bảng 4). Kết quả của các hoạt động xúc tiến thương mại thời gian qua đã góp phần mang lại nhiều lợi ích kinh tế thiết thực trong sản xuất, kinh doanh của thương nhân.

Về công tác thanh tra, kiểm tra

Kết quả tổng hợp tình hình vi phạm pháp luật về thương mại trên địa bàn huyện Yên Thủy qua các năm cho thấy, tình trạng vi phạm có chiều hướng giảm (Bảng 5). Nguyên nhân là do việc thực thi pháp luật về thương mại trên địa bàn đạt nhiều kết quả tốt, qua đó góp phần ngăn chặn hành vi gian lận thương mại, bảo vệ lợi ích người tiêu dùng.

Ngoài ra, công tác đào tạo đội ngũ cán bộ, công chức quản lý hoạt động thương mại trên địa bàn có nhiều cố gắng, đặc biệt là công tác đánh giá, quy hoạch, đề bạt và luân chuyển cán bộ được coi trọng và có nhiều chuyển biến mới. Công tác đánh giá, phân loại cán bộ được tiến hành nghiêm túc, đúng quy trình, đội ngũ cán bộ công chức đã được trẻ hóa, trình độ tin học - ngoại

ngữ tốt hơn, tư duy kinh tế cũng có nhiều đổi mới.

Một số hạn chế

Có thể nói, công tác quản lý nhà nước về thương mại trên địa bàn huyện Yên Thủy, tỉnh Hòa Bình bảo đảm được sự ổn định vĩ mô, kiểm soát thị trường, cũng như sự phát triển của ngành thương mại. Mặc dù vậy, công tác này vẫn còn một số bất cập, tồn tại. Cụ thể là:

- Hệ thống văn bản, chính sách quản lý vẫn chưa theo kịp với sự phát triển thương mại. Theo đó, công tác xây dựng, ban hành văn bản quản lý còn chậm và thiếu đồng bộ, thiếu định hướng.

- Công tác xây dựng chiến lược, quy hoạch, kế hoạch phát triển thương mại tuy có kết quả, nhưng tính khoa học chưa cao. Công tác triển khai thực hiện còn chậm, chưa thể hiện tầm nhìn chiến lược, khi thực hiện thấy bất cập mới đề nghị bổ sung, điều chỉnh dẫn đến bị động, lúng túng; chưa chú trọng quy hoạch vùng.

- Công tác khảo sát thị trường, xúc tiến thương mại hiệu quả chưa cao, chưa có nhiều hoạt động quảng bá, giới thiệu sản phẩm, kết nối doanh nghiệp với thị trường nước ngoài. Kim ngạch xuất khẩu hầu như không có, chưa đẩy mạnh được khâu lưu thông hàng hóa, nhất là đối với hàng nông sản.

- Công tác tổ chức đăng ký kinh doanh thương mại trên địa bàn vẫn còn những hạn chế cần tiếp tục khắc phục. Thủ tục hành chính vẫn còn rườm rà. Tình trạng quan liêu, vòi vĩnh của cán bộ, công chức đối với thương nhân trong giải quyết các thủ tục hành chính còn xảy ra.

- Công tác thanh tra, kiểm tra giám sát việc thực thi pháp luật về thương mại trên địa bàn còn có những hạn chế. Tình trạng buôn lậu, buôn bán hàng cấm, hàng giả, hàng kém chất lượng không giảm, đặc biệt là vi phạm về đăng ký kinh doanh, không chấp hành các quy định của Nhà nước về quy chế ghi nhãn, niêm yết giá và bán theo giá niêm yết, các hành vi gian lận thương mại, trốn thuế còn nhiều và xử lý vi phạm trên địa bàn chưa được triệt để.

MỘT SỐ GIẢI PHÁP TRONG THỜI GIAN TỚI

Một là, hoàn thiện công tác xây dựng và ban hành văn bản quản lý thương mại, cơ chế, chính sách thương mại. Theo đó, cần xây dựng chính sách khuyến khích đầu tư phát triển siêu thị và trung tâm

thương mại. Ban hành quy chế quản lý đối với các cửa hàng, cửa hiệu kinh doanh dưới hình thức siêu thị mini mart. Hoàn thiện Quy chế quản lý chất lượng hàng hóa - dịch vụ, Quy chế quản lý hoạt động kinh doanh xăng dầu, khí đốt hóa lỏng trên địa bàn huyện Yên Thủy. Đồng thời, xây dựng quy chế quản lý, phát triển hệ thống phân phối hàng hóa.

Rà soát, bổ sung hoặc loại bỏ những văn bản đã ban hành, nhưng cần phải thay đổi cho phù hợp hoặc không còn hiệu lực. Cùng với việc xây dựng và ban hành hệ thống văn bản quản lý chặt chẽ, UBND Huyện cần xây dựng và hoàn chỉnh các chính sách, tạo môi trường thuận lợi cho các chủ thể kinh doanh hoạt động.

Hai là, về thực hiện chiến lược quy hoạch phát triển thương mại. Trong giai đoạn tới, Huyện cần tập trung rà soát lại quy hoạch hệ thống chợ, đề xuất điều chỉnh, bổ sung các hạng mục cho phù hợp với yêu cầu phát triển và tổ chức thực hiện quy hoạch theo từng giai đoạn. Hoàn thành quy hoạch của các xã, thị trấn để có cơ sở phát triển thương mại trên địa bàn. Thực hiện quy hoạch siêu thị, trung tâm mua sắm, hình thành trung tâm thương mại, dịch vụ tại Huyện và trung tâm thương mại, dịch vụ ở thị trấn, thị tứ và dọc theo các trục đường giao thông; bố trí địa điểm, không gian thị trường với không gian địa lý giao thông. Việc tham mưu quy hoạch phải kết hợp cả yêu cầu của phát triển thị trường hiện đại với giữ gìn cảnh quan chung của Huyện.

Ba là, nâng cao hiệu quả công tác thu thập, xử lý thông tin và xúc tiến thương mại. Trước tiên, Huyện cần lập website của ngành thương mại để cập nhật thông tin kịp thời về giá cả, số lượng doanh nghiệp, cũng như báo cáo kết quả hoạt động thương mại định kỳ, các văn bản chủ trương, chính sách nhà nước có liên quan và các thông tin khác nhằm phục vụ công tác quản lý thị trường, hỗ trợ người kinh doanh, người tiêu dùng tìm hiểu về thông tin, dữ liệu cần

thiết. Tiếp đến, cần tăng cường hệ thống thông tin nội bộ phục vụ các hoạt động quản lý nhà nước của các phòng, ban, cơ quan liên quan của Huyện, cũng như để giúp lãnh đạo nắm được tình hình trong toàn ngành.

Đối với hoạt động xúc tiến thương mại, Huyện cần đẩy mạnh tổ chức các chương trình hội chợ, triển lãm gắn với các sự kiện văn hóa để giới thiệu các sản phẩm địa phương đến với khách hàng. Tiếp tục thực hiện tốt đề án xây dựng thương hiệu. Duy trì hoạt động hội chợ thương mại và giống cây trồng hàng năm. Đồng thời, tạo điều kiện thuận lợi cho các đơn vị tổ chức các hoạt động hội chợ, quảng bá sản phẩm.

Bốn là, tăng cường hoạt động kiểm tra, kiểm soát việc thực hiện pháp luật về thương mại. Để khắc phục tình trạng vi phạm pháp luật về thương mại hiện nay, việc kiểm tra thực hiện pháp luật về thương mại cần được tăng cường, thường xuyên hơn. Khi phát hiện vi phạm xử lý nghiêm để răn đe. Tăng cường hoạt động kiểm tra, kiểm soát thị trường, kiểm soát hàng nhái, hàng giả, đặc biệt là hàng vi phạm vệ sinh an toàn thực phẩm gây ảnh hưởng nghiêm trọng đến sức khỏe người tiêu dùng.

Tăng cường kiểm tra hoạt động đăng ký kinh doanh, công tác phòng chống cháy nổ, bảo vệ môi trường của các cơ sở kinh doanh. Đặc biệt, cần kiểm soát chặt chẽ hơn việc kinh doanh các mặt hàng trong danh mục hạn chế kinh doanh, mặt hàng cấm nhằm điều chỉnh hành vi của người kinh doanh phải thực hiện kinh doanh đúng pháp luật. Đồng thời, phát hiện và phòng ngừa có hiệu quả các hành vi gian lận thương mại, đầu cơ, tự ý nâng giá bán, ép giá trên địa bàn Huyện.

Năm là, tăng cường năng lực quản lý của cơ quan quản lý nhà nước về thương mại. Huyện cần quan tâm nâng cao năng lực nguồn nhân lực nhằm đáp ứng những đòi hỏi ngày càng cao của công tác quản lý ngành thương mại. Xây dựng đội ngũ cán bộ làm công tác quản lý nhà nước về thương mại chuyên nghiệp, sáng tạo, có chuyên môn, có tầm nhìn để nghiên cứu xây dựng quy hoạch tổng thể cho toàn ngành, xây dựng chiến lược phát triển ngành thương mại Huyện... Mạnh dạn đổi mới công tác tổ chức cán bộ, thực hiện trẻ hóa đội ngũ cán bộ và trọng dụng nhân tài.

Công tác quản lý thương mại cũng cần được nghiên cứu, cải tiến, bảo đảm hiệu quả công tác, hiệu lực quản lý. Đặc biệt, cần phân công, phân nhiệm cụ thể, rõ ràng các phòng ban, các bộ phận tham mưu, giúp việc, đồng thời theo dõi, đánh giá hiệu quả hoạt động của các bộ phận để củng cố, điều chỉnh kịp thời. □

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. UBND huyện Yên Thủy (2018-2020). *Báo cáo tình hình kinh tế - xã hội các năm, từ năm 2018 đến 2020*
2. Phòng Kinh tế - Hạ tầng huyện Yên Thủy (2020). *Báo cáo kết quả hoạt động thương mại - dịch vụ 5 năm (2015-2020)*
3. Phòng Nông nghiệp và Phát triển nông thôn huyện Yên Thủy (2020). *Báo cáo kết quả hoạt động xúc tiến thương mại 5 năm (2015-2020)*
4. Đội Quản lý thị trường huyện Yên Thủy (2018-2020). *Báo cáo kết quả thanh tra các năm, từ năm 2018 đến 2020*